

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre --- 8 korona
Félévre --- 4 " "
Negyedévre --- 2 " "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének titkára

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Régi és új állapotok.

(F. E.) Különös és sajátos az emberi természet. Legtöbbször elégedetlen a jelennel, új helyzet után vágyódik, ha azután a helyzet változott, akkor veszi csak észre, hogy tulajdonképpen az előbbi állapot volt a jobb és az általa kellőképpen át nem gondolt, meg nem fontolt újabb állapot, amely után annyira vágyódott, távolról sem közelíti meg az előbbi helyzetet, mert az új helyzet rossz, tarthatatlan. Az emberi természet ezen megmagyarázhatatlan sajátosságának szembeutó példáját látjuk most a budapesti munkásbetegsegélyző pénztár újjáalakult szervezetében.

A budapesti munkásbetegsegélyző pénztár, amelynek hivatása a baleset folytán keresetképtelenné vált munkásokat a munkaadók és munkások hozzájárulásából segélyezni, még ezelőtt pár évvel kifogástalanul teljesítette feladatát. Rendesen beszedte az érdekelt felek adóját, a legnagyobb rendben vezette hivatalos működését, a felekkel való érintkezése az előzékenység és köteles tisztelet határai szerint igazodtak. A segítségre szoruló munkás panaszai meghallgatást nyertek és a legmesszebb menő méltányossággal intéztettek el. Ekkor még a betegségélyző pénztár vezetősége és hivatalnoki kara a munkaadók és munkások által tiszteletben is részesült, amelyet a munkásokkal és munkaadókkal szemben tanúsított viselkedésével érdemelt ki.

Jöttek azonban az elégedetlen elemek és mi tagadás benne, az elégedetlenek zömét a szociál-

demokrata párt vezérférfiai és az általuk vezetett tudatlanok tömege alkotta. Kifogásolták, ócsárolták a munkásbetegsegélyző pénztár működését és végre kivitték azt, hogy az intézmény gyökeresen átalakult és most az elégedetlenek foglaltak helyet a vezetőségben és a hivatalnoki szervezetben. Ezek után azt kellett hinnie mindenkinek, hogy ha a mostani vezetőség az előbbi állapotokat, amelyek különben kifogástalanok voltak általánosságban, helytelenítette, csak még jobb helyzet lesz ezután. Mi történt azonban? Az új vezetőség elfoglalta helyét, miniszteri fizetéseket állapított meg önmagának, felvette a busás fizetést, amelyet tulajdonképpen a keresetképtelenné vált munkások rovására élvez és a segélyre szoruló munkásokat egyszerűen elutasítja vagy oly csekély segélyben részesíti, amely a hozzájárulás arányainak egyáltalában nem felel meg. Az adózó munkálatókkal szemben türehtetlen magaviseletet tanúsít, a panaszkodókat pedig egyszerűen meg sem hallgatja. Az állapotok már annyira elfajultak a betegségélyző pénztár szervezetében, hogy a munkások kívánják legjobban a régi állapotok visszaállítását, mert a mai rendszer mellett az intézmény meg nem felel céljának.

Ez esetből nemcsak az tűnik ki, hogy az emberi természetben rejlő elégedetlenség kellő korlátozás híján megbosszulja magát, hanem az is, hogy a szocialista vezérek csak addig ígérnek jobb helyzetet az elégedetleneknek, amíg passzív szerepet visznek, mihelyt azonban előáll a lehetőség annak, hogy a hangzatos ígéretet be kell váltaniok, akkor sarokba vágják a közérdeket és

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 34 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

előtérbe helyezik a legnagyobbfokú önzést éppen azok rovására, akiknek bizalmából vezető szerephez jutottak. A budapesti betegsegélyző pénztárból megismerhetjük a szociálista államot, illetve annak egy intézményét, mert a budapesti munkásbetegsegélyző pénztár, amely ma egészen szociálista szellemben működik, a szociálisták vezető férfiai az irányítói, a jövő szociálista állam egy előre bocsátott hírnöke.

Szerencsére azonban a kijózanodás már is bekövetkezett. Akik közelebbi érintkezésben kénytelenek maradni a szociálista állam ezen előhírnökével, legyen az munkás vagy munkaadó, hangosan hirdetik, hogy megelégtették már a szociálista vezérek pünkösdi királyságát és visszakívánják az előbbi állapotokat, amikor volt rend, igazság és méltányosság. Reméljük, hogy a munkásoknak ezen romlott rendszerrel szemben való érthető felzúdulása kormányunk előtt meghallgatásra fog találni és nemsokára ismét a régi állapotok térnek vissza közmegelegedésre, annál is inkább, mivel a kijózanodás most már a félrevezetett munkásosztály részéről is a legteljesebb.

Az ország dolga.

A hét nagy részét az 1909. évi állami költségvetés tárgyalásával töltötte el a képviselőház. A honatyák gyorsan akarnak végezni a költségvetéssel azért, mert nagyon sok javaslat vár tárgyalásra.

A képviselőháznak két bizottsága is tartott a héten ülést s négy törvényjavaslattal foglalkozott, mind a négy javaslat nagyobb érdekeltségre tart számot, részint tárgyánál, részint előzményeinél fogva. A négy törvényjavaslat: a bécs—pozsonyi villamos vasútról, a honvédség ismétlő-fegyvereinek költségéről, az adóreformról és a bortörvényről szóló javaslat. A három elsővel a pénzügyi bizottság foglalkozott, a negyedikkel a földmívelésügyi bizottság.

A földmívelésügyi bizottság ülésén nem volt vita, néhány felszólalás és Darányi miniszter rövid fölvilágosítása után a bortörvényről szóló javaslatot általánosságban is, részleteiben is elfogadták. A pénzügyi bizottságban már mozgalmassabb volt a tanácskozás. A bécs—pozsonyi villamos vasútról szóló sokszor emlegetett javaslatot, amely már annyi vitára adott alkalmat, a bizottság a közlekedésügyi bizottság módosításával elfogadta és elfogadta a honvédség ismétlő-fegyvereinek beszerzésének költségéről szóló javaslatot is. Ezután megkezdték az adóreform-javaslat tárgyalását. A javaslatot általánosságban el is fogadták és a földadóval megkezdik az egyes javaslatok részletes tárgyalását.

Az amerikai válság és a kivándorlás.

A vármegyékből érkező jelentések ismét arról a sajnálatos tényről tanuskodnak, hogy az amerikai útlevélért folyamodók, tehát jövőre kivándorolni szándékozók száma napról-napra gyarapszik. E jelenséggel karöltve jár az annak idején nagy örömmel és részünkről már kezdetben túlzottan tartott vérmes reménnyel fogadott visszavándorlás szembetünő csökkenése, ami már most is észrevehető, úgy hogy a közel jövőben — sajnos — ismét számolnunk kell a munkáskezek hiányának fenyegető emelkedésével.

Ez előrelátható veszedelmet korlátozni fogja az új kivándorlási törvényjavaslat, melyet már rövid napok alatt letárgyal a képviselőház. Ha a tervezett törvényhozási intézkedésekkel még mindig nem érjük is el a célt, de legalább a kivándorlási mozgalom beteges túlhajtásait szoríthatjuk vissza, ami pedig kétségtelenül nemzeti közérdek. Most pedig egyúttal a kivándorolni készülők érdeke is.

A kivándorlók számának idej megapadása tudvalevőleg az északamerikai gazdasági válság folyamánya volt, amely válság élességét nagymértékben fokozta az országszerte megindult és minden érdeklődést maga részére lefoglaló elnökválasztási mozgalom. De tapasztalati tény, hogy az elnökválasztás megtörténtével mindaz a sok izgalom és vihar, ami ezzel a tettel együtt jár, jóformán magától elcsendesül s általános gazdasági fellendülés váltja fel a megelőző pangást. Ilyen fejlődést remélnék, ilyen gyökeres irányváltozásban bizakodnak most is az amerikaiak, de mivel az idej válság sokkal általánosabb jellegű, sokkal mélyebb eredetű és sokkal súlyosabb természetű volt, mint az elnökválasztási mozgalmakkal kapcsolatos gazdasági zavarok lenni szoktak, az eddigi jelekből ítélve még hosszú tartamot jósolunk az amerikai válságnak. Éppen ezért hazaias kötelességet teljesít mindenki, aki saját hatáskörében a népet erről felvilágosítja s így a kivándorlástól, esetleg a koldusbotra jutástól megmenti. Az Unió sokkal súlyosabb válságon ment át, semhogy annak utóhatásai a Taft-párti elektorok megválasztásával egy csapásra megszűnhetnének: óva kell tehát intenünk minden az új igéretföldjére igyekvő vérünket a hazug reklámoktól.

A pápa aranymiséje.

Emlékeztetést annak, hogy a rienzi kisbíró fia bemutatta első szentmiseáldozatát az Úrnak, most, amidőn az egykoron volt kis káplán, Sarto József a Gondviselés kegyelméből Szent Péter trónusán, X. Pius néven Krisztus földi helytartója: örömmel és fénynyel ül meg az egész katolikus világ.

Rómában a Szent Péter templomban ünnepelték a jubileumot. A zsúfolt és gazdagon díszített székesegyház gyönyörű látványt nyújtott. Az ünnepélyen résztvettek a külföldi fejedelmek és államfők külön missziói, a diplomáciai kar tagjai, a pápa családja, a Máltai-rend nagymesterei és itt időző egyéb méltóságai, a római patricius családok és számos olaszországi és külföldi zarándok.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisíthatatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. Amelyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak útbagazításért a „**HANGYA**“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, IX., Boráros-tér 1. (Saját házában.)

Kilenc óra felé ő Szentsége elhagyta termeit és a Capella de Pietába ment, ahol a főpapi ruhát öltötte fel és a sedia gestatoriára lépett, hogy a templomba menjen. Elől haladtak hosszú menetben a Rómában jelenlevő bíborosok, számos érsek, püspök, prelátus és a Szent-Péter-templom papsága. A svájci gárda nyitotta meg és zárta be a menetet. Az egész út mentén a pápai gárda csapatai tisztelegtek. A pápa valamennyi jelenlevőre áldását adta. A menet rendkívül fenséges benyomást keltett. A pápát, amidőn belépett a bazilikába, trombitaharsogással köszöntötték, a főoltárig vezető út megtétele közben pedig a közönség kendőlobogtatással üdvözölte. Amidőn a pápa a főoltárhoz ért, a Sixtus-kápolna énekkara Perosi vezetésével a „Tu es Petrus“-t énekelte. Időközben a bíborosok és prelátusok elfoglalták helyeiket a főoltár körül. A pápa felöltötte papi ruháit és az oltárhoz ment, ahol a bíbornokok és a többi főpapok segédletével misét mondott, melynek végén megáldotta a gyülekezetet. A menet ezután visszafelé indult. Az ünnepélyen összesen 28 bíbornok, több érsek és 280 püspök vett részt. A templomban jelen volt közönség számát 50 ezerre teszik.

Antialkoholizmus az igazságszolgáltatásban.

A túlságos alkoholfogyasztás ellen folytatott nemes küzdelemnek egyik leghatalmasabb akadályául az államnak ama pénzügyi érdeke szolgál, amely a szesz italoknak minél nagyobb mértékben való fogyasztását az államra nézve bizonyos tekintetben kívánatosá teszi. Ez az állapot, magasabb erkölcsi szempontból tekintve a dolgot, tulajdonképpen erkölcstelen és megalázó. Ámde most az ügynek nem ezzel az oldalával akarunk foglalkozni s egyszerűen tényül fogadjuk el azt, amit mindnyájan tudunk, hogy a szeszadók, borfogyasztási és italmérési adók és illetékek az államnak ez idő szerint egyik legnagyobb bevételi forrását szolgáltatják s a magyar törvényhozás is csak néhány hónappal ezelőtt emelte nagyobb mérvben a szeszadókat, hogy az újabban vállalt nagyobb állami kiadások többletét ebből fedezhesse. Egy ilyen nagy érdekekkel szemben a mértékletesség szerény apostolai majdnem fegyvertelenek. Az állam érdekeivel kell szembeszállniok s vajjon számíthatnak-e sikerre egy ilyen ellenféllel szemközt, amelynek mérhetlen pénz és hatalom áll rendelkezésére s ezenfelül mellette küzd még a legnagyobb hatalom is, t. i. a népnek szenvedélye, amelylyel az alkoholfogyasztásnak hódol?

Bizony nehéz harc ez, amelyet csak az evangéliumi erkölcsök fegyverével és a tiszta meggyőződés szívós-

ságával kell megküzdeni ilyen hatalmas ellenféllel szemben.

Azon ellentét, amelybe az állam vagyoni érdeke és erkölcsi hivatása e téren egymással jutnak, a hatóságok helyzetét is rendkívül megnehezíti. Kötelességük az iszákosság leküzdésére mindent elkövetni, de viszont arra is kell vigyázniok, hogy a kincstár pénzügyi érdekeit különös ok nélkül ne csorbítsák. Mert a korcsmárosok és a pálinkamérők mindjárt ezzel a fontos állami érdekekkel állanak elő és mindjárt ennek a sérelmét hangoztatják, amint az iszákosságot korlátozó valamely szigorúbb vagy erélyesebb rendelkezés kerül szóba. Az is megtörtént már, hogy egyes buzgó közegek megintésben részesültek a pénzügyi hatóságok részéről. A panaszkodó bor- és szeszmérők küldöttségei pedig már nem is tartoznak a ritkaságok közé ajkukon azzal a panaszszal, hogy az egyesek és társulatok részéről folytatott antialkoholista terjeszkedés nemcsak őket, hanem a kincstárt is érzékenyen károsítja.

Föllépésüknek bátorságot kölcsönöz az a tudat, hogy a pénzügyminiszter mint legfőbb pátronus áll fölöttük.

Bátorságukban azután néha nagyon is a túlságba mennek. Így olvashatjuk pl. a jogtudományi szaklapokban azt a furcsaságnak beillő esetet, hogy valahol a győri kir. tábla területén egy korcsmáros pert indított a lelkész ellen azon a címen, hogy rábeszéléssel a híveket az ő korcsmájából eltávolította és ezzel neki anyagi kárt okozott. Föl is számította a kárát koronákban és fillérekben s keresetében arra kérte a bíróságot, hogy a lelkészt kártérítésben marasztalja el. Hála Istennek, még odáig nem jutottunk, hogy ez a kereset sikerrel járt volna, mert a bíróság felperest keresetével elutasította, de már magában az is elég sok és elég jellemző, hogy a bíróságnak a keresettel komolyan foglalkoznia kellett és a győri tábla kénytelen volt ítéletileg kimondani, hogy nem kötelezhető kártérítésre a lelkész amiatt, hogy a korcsmában levő vendégeket, vallási érzületükre való hivatkozással, a korcsmában való tartózkodásról lebeszéli, noha ebből a korcsmárosra anyagi hátrány hárult.

Indokolnia is kellett ezt az érdekes ítéletet és pedig a következő tanulságos módon:

Felperes keresetét alperesek azon állítólagos tényére alapította, hogy ezek az 1907. évi július 7-én volt lippai búcsú alkalmával az ő vendégeit a korcsmájából kitalasztották, kizavarták azért, mert a zenélés a megtartandó litániát zavarta volna és hogy az alperesek a litánia után az ő korcsmája ellen lázították a kápolna melletti téren a jelen volt hívőket, aminek következménye az lett, hogy a helybeli és vidéki vendégei eltávoztak, korcsmájába vissza nem tértek és így neki alperesek a keresetben részletezett kárt okozták.

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő és anyagmegtakarítás** érhető el. Most megjelent tavaszi, szőlőmivelési árjegyzékünket, **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kívánatra bérmentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

A felebbezési bíróság által az elsőbíróság ítéletéből elfogadott tényállás szerint meg van ugyan állapítva, hogy alperesek a felperes korcsmájába a jelzett időben bementek s az ott jelen volt vendégeket a korcsmában tartózkodásról vallási érzületükre való hivatkozással lebeszéltek, aminek folytán a vidéki vendégek legnagyobb része el is távozott és litánia után sem tért oda vissza; minthogy azonban alperesek azzal, hogy a felperes korcsmájában jelen volt vendégeket az ott tartózkodásról lebeszélteni igyekeztek, sőt vallási szempontból az ott tartózkodást éppen a megtartandó litánia miatt kárhoztatták, jogellenes tény el nem követtek: nem sértett a felebbezési bíróság anyagi jogszabályt, amidőn ez alapon a felperesnek kártérítést nem ítélte. Ha tehát való volna is az, hogy alperesek a litánia után oly értelmű beszédet tartottak, amely a korcsmába s esetleg éppen felperes korcsmájába való menetel ellen irányult, erre a felebbezési bíróságnak súlyt helyezni annál kevésbé kellett, mert a nép erkölcsi jólétének megóvása elsősorban a lelkész feladata s így az ennek érdekében kifejtett tevékenység, ha a korcsmárosra hátrányosan jár is, kártérítésre nem kötelez.

Nemcsak mint furcsaságot közöljük az esetet, hanem mint komoly jelét az elbizakodottságnak s ama nehézségeknek, amelyekkel a szesz borzalmas pusztításai ellen indított békés hadjáratnak meg kell birkóznia.

Ami az ítéletet illeti, bíróságaink bölcsességétől más nem is várhattunk, de mégis jóleső örömmel vesszük tudomásul, hogy a bíróság nem volt hajlandó a legcsekélyebb biztatásba sem részesíteni azokat, akik a közérdek hangoztatásával az iszákosság elleni mozgalmat gátolni igyekeznek s azt olyan színben iparkodnak feltüntetni, mintha szerzett jogoknak sérelmével járna.

Dr. Szilárd Ferenc.

Szerb háború küszöbén.

A Szerbiával való összeütközés ugylátszik igen komoly ponthoz ért, Bécsből jelentik, hogy ott a tőzsdén, de a lakosság körében is az a hír terjedt el, hogy Szerbia folytonos hadikészülődéseivel szemben a monarchia részéről is történtek katonai intézkedések. Félhivatalosan több módon is megcáfolták ezeket a híreket. A félhivatalos cáfolgatásokból és beismerésekből azonban világosan kiderül, hogy ami külügyi kormányunk is komolynak tekinti Szerbia hadi készülődéseit és a szerb háború eshetőségét a legvalószínűbb számítások közé sorozta. Ugy látszik tehát, hogy a hatalmak közbelépése keveset használt. Nem tudta észre téríteni a szerbeket, amint hogy nem térítette őket jobb belátásra az a sok kudarc sem, amely Milavanovics szerb külügyminisztert az európai udvaroknál és kormányoknál tett körútján érte. Végzeteszerűen nehezedik Szerbiára a háború veszedelem. A nemzetieskedő jelszavaktól megrészegetett népet nem lehet visszatartani és — ami ennél is rosszabb

— nincs is, aki visszatartsa. A Karagyorgyevics dinasztiának parancsoló érdeke egy nemzeti háború, még ha az még olyan kilátástalan is. Az uralkodóház tagjai, ha nem vezetik háborúba a népet, még életükben is veszélyeztetve vannak, míg egy vesztett háború csak az országnak kár, az uralkodóház tagjait ellenben a nemzeti ügy vértanúivá avatja.

A belgrádi egyetemen a diákok sztrájkra készülnek és napok óta tanácskoznak a sztrájkról. A műegyetemi hallgatók követelik az előadások beszüntetését és az egyetem bezárását, hogy a politikai helyzet miatt azonnal katonasorba állhassanak. A jogászok és bölcsészek ellenzik a tervet. Egy diákküldöttségnek a hadügyminiszter megígérte, hogy mihelyt háromszáz egyetemi hallgató jelentkezik, hajlandó őket besoroztatni s ráveszi a közoktatási minisztert az egyetem bezárására.

A kínai császár és császárné halála.

Pekingből jön a hír, hogy Csau Szi özvegy császárné, a nagy mennyei birodalom mindenható uralkodónője, aki három évtizeden át igazgatta négyszázmillió kínai alattvaló sorsát, meghalt. Csak egy-két nappal élte túl fogadott fiát, Csai-Sien-Kvang-Szü császárt, akinek halálát mély titokzatosság burkolja. Bizonyosan azért titkolódzott az udvar, hogy hamarosan kikiálthassa az új császárt és a haldokló Kvang-Szü, mint az egyház feje, akit alattvalói isten gyanánt imádnak, feloldhassa utódát a szent átok alól, amely eltiltja az új császárt, ha nem egyenes leszármazottja az elhunyt császárnak, hogy áldozatot mutathasson be előde sírján.

Három-négy napig titkolták Pekingben, hogy mi történik a tilos város falai közt, mert a trónért nyilván nagy versengés indult meg. Az özvegy császárné, aki maga is halálos beteg volt egy év óta és többször költötték halála hírét, Kvang-Szü utódának unokaöccsét, Pay-Y herceget szerette volna, de a felvilágosodott gondolkodású, európai műveltségű hercegnek sok ellensége volt kezdettől fogva, éppúgy atyjának, Csun hercegnek is, aki testvérbátyja Csau-Szi özvegy császárnénak. Most, hogy meghalt Csai-Sien-Kvang-Szü, az árnyékuralkodó és Csau-Szi, a hatalmas császárné, úgy lehet, trónviszály és beláthatatlan bonyodalmak fognak keletkezni a mennyei birodalomban.

Kvang-Szü császár végrendeletet hagyott hátra, amelyben felsorolja uralkodásának idején véghezvitt dicső tetteit és hangzatos szavakban magasztalja nagy reformjait, amelyeket a közoktatás, a kereskedelem és a közlekedés terén sikerült elérnie. Pay-Y herceg, Csung régens fia lett a trónörökös. Az elhunyt császár halálának közvetlen oka állítólag nagyfokú ideggyengeség volt. — Azt beszélnek, hogy az anyacsászárné nem természetes halállal halt meg.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉJÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ·· · · · Égetett szeszitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ·· · · · Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• MI UJSÁG? •

Új titkos tanácsosok. Ófelsége a király Bolgár Ferenc, Hadik János gróf és Tóth János államtitkárokat valóságos belső titkos tanácsosokká nevezte ki. A legfelsőbb helyről kitüntetett államtitkárok régi érdekes munkásai a magyar országgyűlésnek.

Kossuth és a függetlenségi párt. Kossuth Ferenc miniszter, a függetlenségi párt elnöke f. hó 16-án ülte meg hatvanhetedik születésnapját. A minisztert ez alkalomból az ország minden részéből elárasztották üdvözlésekkel s a függetlenségi párt küldöttsége délután félegy órakor kereste fel a gyöngéledő államférfiut. Ott voltak Apponyi Albert gróf, Günther Antal miniszterek, Szerényi József, Tóth János és Meskó László államtitkárok és vagy száz képviselő. A küldöttség nevében Thaly Kálmán mondott meglehangú üdvözlő beszédet, amelyre Kossuth Ferenc hosszabban válaszolt.

Elhunyt képviselő. Rigó Lajos, a bihari kerület függetlenségi képviselője, a minap hirtelen elhunyt. 1853-ban született a zempléni megyei Gesztelyen. Sárospatakon elvégezte a református teológiát s előbb Tiszaluccon, majd később Biharon volt református lelképásztor. Az 1892—97-iki ciklusban, amikor bátyjának, Ferencnek Tisza Kálmánnal a vármegyei ülésen történt összetűzése okából politikai jogai fel voltak függesztve, a bihari kerületet már képviselte az országgyűlésen. Mikor pedig a sarkantyús, kuruc bihari követ 1905-ben meghalt, az augusztusi pótválasztáson megint ő lépett az örökébe. Azóta állandóan tagja volt a Háznak, amelyben ritkán szólalt föl.

Cselédünnepély. Kiskartalon Podmaniczky Géza báró v. b. t. t. nagybirtokosnál f. hó 8-án gazdasági cselédünnepély volt, melyen megjelentek a földesúron kívül Podmaniczky Gézáné grófnő, Degenfeld Schomburg Imre gróf, Podmaniczky Levente báró és a környékbeli gazdatisztek, helybeli és környékbeli gazdasági cselédek, kik között több előzőleg kitüntetett is volt és amelyen Kovács Gábor gazdasági cselédnek 40 évi hű szolgálataiért a földművelésügyi miniszter 100 K jutalmát és elismerő díszoklevelét Verseg községi előljáróság és képviselőtestület élén Ocsay Vilmos községi főjegyző lendületes beszéd kíséretében adta át. A jubiláns könyezve köszönte meg a magas kitüntetést. Azután a földesúr mondott szép és nagyhatású beszédet a cselédséghez, melyben őket további hű és ernyedetlen szolgálatra buzdította; továbbá megemlékezett Darányi Ignác földművelési miniszter kiváló gazdasági politikájáról, melyben nagy fontosságot lát a gazdasági cselédek ilyenképpen való jutalmazásában. A jubileumot még mulatság követte tánccal egybekötve. Az ebéd alkalmával több felköszöntő hangzott úgy a földesúrra, mint Darányi miniszterre. A miniszternek táviratilag köszönték meg a kitüntetést.

Nagy család a szerb hadseregben. Szerbiában nagy csalánsnak jöttek a nyomára, amely az államnak igen nagy kárt okozott s úgy a katonai köröket, mint a háborúra vágyódó többi elemeket nagyon elkedvetlenítette. Rájöttek arra, hogy a hadiszter teljesen hasznavehetetlen. A hadiszter megrendelésével és átvételével Stojanovics Dusan alezredes, a Krusevác mellett levő

obilicevói állami puskaporgyár igazgatója volt megbízva. Minthogy a szerbiai gyár nem tudott elég puskaport szállítani, Stojanovics egy német gyárnál is nagyobb szállítmányt rendelt meg. Ezt a szállítmányt most megvizsgálták s rájöttek, hogy a puskapornak legnagyobb része tehéntrágya; a patron s a többi lövőanyag teljesen hasznavehetetlen s nem hiszik, hogy a trágyától úgy meg lehetne tisztítani, hogy valami hasznát vehessék. Ebben a csalásban része van nagyon sok tisztnek, a többi közt Vlaics Dömjénnek, a katonai technikai intézet tüzérségi vezetőjének is, aki ebben a szédelésben igen nagy vagyona tett szert. A Stampa fölszólítja ennek az intézetnek összes tisztjeit, hogy mondjanak le állásukról, nehogy a leleplezett csalókkal egyrangba tegyék őket. Az eset óriási izgalmat kelt. — Egy másik belgrádi távirat jelenti: A hadügyminiszter vizsgálóbizottságot küldött ki, amely megállapította, hogy az állami puskaporgyár igazgatója és Vlaics ezredes ellen intézett támadás teljesen alaptalan. A hadügyminisztérium a Stampa ellen rágalmazás miatt pört indított.

Az életmentő diák. A király Nyári Zoltán polgári iskolai tanulóknak egy tanulótársának saját élete megmentésével való megmentése alkalmából tanúsított bátor magatartása elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta. A kitüntetett diák a kapuvári polgári iskola első osztályának tanulója. Az idén június 3-án Kapuvárott együtt fürdött társaival a Rábában. Nyári már megfürdött és éppen öltözködött, mikor a vízből segítség-kiáltást hallott. A jajveszékkel Stíft József nevű osztálytársa volt, akit fürdés közben a Rába sodra elragadott. Nyári habozás nélkül a fuldokló után vetette magát, aki, mire hozzáuszott, éppen harmadszor bukkant föl a víz alá. Nyári megragadta a fuldoklót, de vesztére tette, mert a fiu őt is magával huzta a víz alá. Nyári kiszabadította magát a halálos ölelésből és ő maga kiuszhatott volna, de e helyett a bátor életmentő újra a fuldokló után vetette magát és a víz alá bukva, most ő ragadta meg a karját. Az erős fiu minden ügyességét összeszedve, hatalmas tempóban közeledett tehetetlen társával a part felé s néhány perc múlva mindketten biztonságban voltak. A királyi kitüntetésre tehát igen rászolgált a fiatal életmentő, akinek hír szerrint, nem ez volt az első bátor cselekedete.

Leégett misszió. Szomorú hír érkezett Gallipoliból, abból a városból, ahol Rákóczi Ferenc fejedelemnek hamvait annyi időn át őrizték. Clément atya, a Mennybemenetelről elnevezett Ágoston-rendi szerzetes főnöke, panaszos levelet küldött, amelyben elmondja, hogy a rend gallipoli misszióját nagy szerencsétlenség érte. Gonosz indulatú gyújtogatók lángba borították a misszió épületét és alig egy-két óra alatt elpusztult a rend temploma, iskolája és lakóépülete. Semmit sem bírtak megmenteni, minden a tűz martaléka lett. Éppen csak annyi idejük volt a szerzeteseknek, hogy az oltári szentséget megmentésék. A szerzetesek hajléktalanok lettek. Az osztrák és magyar konzul megkönyörült rajtuk és megnyitotta nekik vendégszerető házát és a szerzetesek ott maradhatnak addig, amíg módjukban lesz, hogy megfelelő helyre költözzenek.

A malom kerekei közt. Végzetes szerencsétlenség történt a Löwensohn Dávid senyeházi (Vasvármegye) gőzmalmában. Az üzemből levő gép egyik kereke elkapta Gergál József molnársegéd kabátjának a sarkát és egy pillanat alatt föltekerte a munkást, teljes erővel vitte körül a tengelyen mindaddig, míg nagynehezen

a jeladásra meg nem állt a gép. A szerencsétlenül járt molnárt eszméletlen állapotban, összeroncsolt tagokkal, súlyos belső sérülésekkel szállították a szentgotthárdi kórházba, ahol élet és halál közt lebeg.

Szerencsétlenség a kazánházban. A berlini villamos-művek kazánházában megrepedt egyik gőzvezető cső és a kiáramló forró gőz hat munkást arcán, kezén és lábán leforrázott. Ezek közül kettő égési sebeibe belehalt, másik három súlyos, egy pedig könnyebb sebeket szenvedett.

A földművesek tudakozó irodája mind nagyobb munkaterületet foglal el a hozzáférők állandó növekedése folytán. Az irodának az a rendeltetése, hogy azok a vidékről a fővárosba nagy számban feljövő földművesek, akik elintézés alatt levő ügyeikben tájékoztatást kérnek, e részben külön erre a célra szolgáló hivatalban útbaigazítsanak. E végből az iroda személyzete a hozzáférők felek ügyeiben a szükséghez képest a társminisztériumokban is azonnal eljár, levélbeli megkeresések alapján is elvégzi a tudakozást s az eredményről a felet értesíti, személyesen előadott panaszra pedig a felet útbaigazítja, hogy azzal hová forduljon. Az iroda földadatai közé tartozik az is, hogy a különböző népies gazdasági és ismeretterjesztő kiadványokat minél szélesebb körben terjessze. Már igen sokan vittek haza jó gazdasági könyveket, füzeteket.

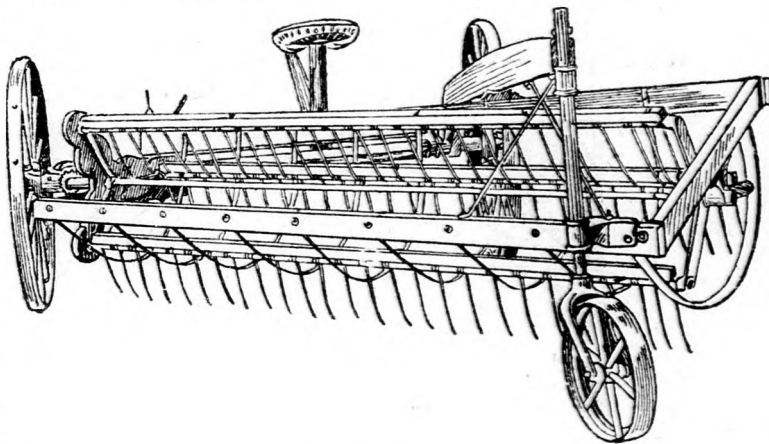
Gyors- és teheráru felvételi hely Budapest-Lipótvárosban. A székesfővárosi közönség nagyrésze nem bír tudomással arról, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága már évekel ezelőtt „Budapest lipótvárosi városi iroda” címen irodát rendezett be a Lipótvárosban (Arany János-utca 21. sz. alatti), ahol a vasúton elszállítandó gyors- és teherárúk 1000 kgr. súlyig feladhatók, melyekről végleges átvételi elismervények (feladási venyék) szolgáltatnak ki. Terjedelmes, tűzveszélyes és oly árúk, melyeknek vasúton való szállítása különös feltételekhez van kötve, a felvétel alul ki vannak zárva. Hivatalos órák hétköznapokon reggel 8 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 6 óráig vannak megállapítva, a törvényes munkaszüneti napokon azonban az iroda nincs nyitva. Az ezen városi irodában feladott árúknak az illető pályaudvarokra való kifuvározásáért következő illetékek számíthatnak fel: a) *gyorsárúkért*: 10 kgr. súlyig 20 fillér, 10—50 kgr.-ig 40 fillér, minden további 50 kgr.-ért 30 fillér; b) *teherárúkért*: 50 kgr.-ig 40 fillér, minden további megkezdett 50 kg.-ért 20 fillér. Kívánatra a szállítmányok csekély díjazásért a fő- és székváros IV—IX. kerületből a lakásról ezen városi felvételi irodába is elszállítatnak.

Gyors- és teherárúk házhoz szállítása. A magyar királyi államvasutak a vasúti üzletszabályzat 68. §-a alapján már évekel ezelőtt rendszeresítette azon intézményt, hogy a budapesti-józsefvárosi, budapest-nyugoti és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárúkat a címzetteknek saját szerződött fuvarosával házhoz szállítatja, ha a címzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben, továbbá a Mexikói-, Erzsébet királyné-, Hajtsár- és Egressy-út által határolt városrészben, vagy a Tisztviselőtelepen lakik. Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapestben átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárúkat is, melyeknek elvámolása a vasútra bízott; egyúttal a külföldről érkező — házhoz szállított — szállítmányok után kiállítandó árnyilatkozatokat is ezen megbízottja által állíttatja ki. Utánvétellel terhelt, Budapestben a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tűzveszélyes és oly árúk, melyeknek összszúlya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval kötendő előzetes egyesség alapján szállíttatnak házhoz. Jogában áll ezenkívül mindenkinék, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága által e célból szerződötett fuvarozónak közb-njárását kizáró utasítást adhasson. Ezen utasítás az illető állomáson még az árú megérkezése előtt írásban nyújtandó be. A házhoz való elszállítási díjak a következők: a) *gyorsárúkért*: 10 kg. súlyig 40 fillér, 10 kg.—25 kg.-ig 60 fillér, 25 kg.-on felül 50 kg.-ig 70 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 60 fillér; b) *teherárúkért*: 50 kg. súlyig 60 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 50 fillér; c) *adóköteles tárgyak megadóztatásáért*: 50 kg. súlyig terjedő árúknál fuvarlevelenként 30 fillér, 50 kg.-on felül 50 fillér. A statisztikai árnyilatkozatok kiállításáért a vállalkozó nyilatkozatonként 40 fillért számíthat. Ha az árú vámilletéknek vagy fogyasztási adónak van alávetve, még a címzettnek kézbesítendő vámnyugta, illetve adóbarca szerint fizetett vámilleték, fogyasztási adó és vámközvetítési illetékek is megfizetendők.

GAZDASÁGI DOLGOK

Az amerikai gazda mezőgazdasági eszközei.

„Nem kerül pénzébe, olvassa el!” Ezzel a jellegzetes amerikai mondással küldötte be hozzánk cikkét Szafián Lajos, ki az OMGE. támogatásával Amerikába utazott, hogy ott a mezőgazdaság fogásait a saját gyakorlatá-

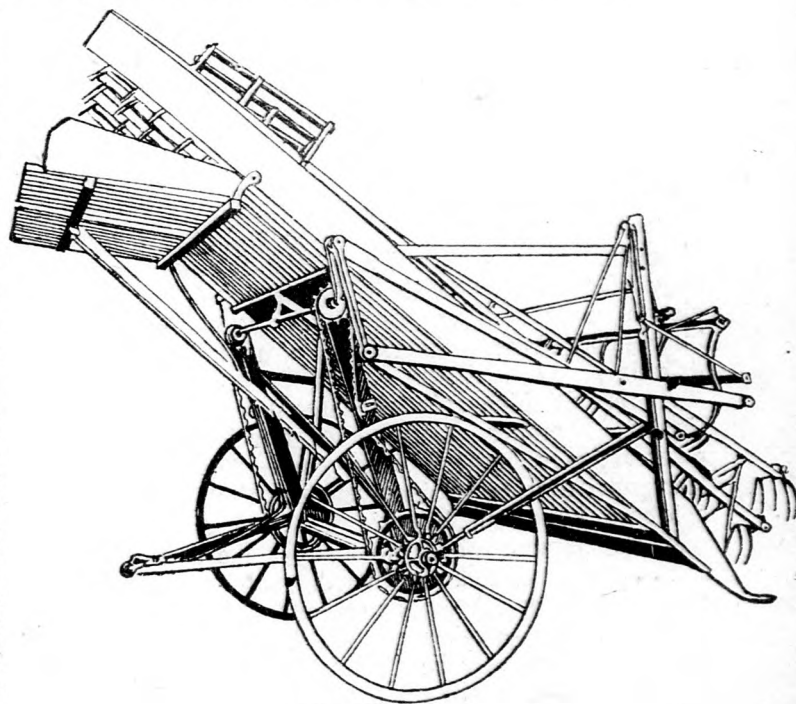

Lógereblye.

ból elsajátítsa. Először közönséges kétkézi munkásnak állott be egy nagyobb tehenészetbe és ott az éjszakai pihenés idején írja meg gyönyörű értesítéseit. Látnivaló az írásából, hogy e törzsökös magyar ember gondolataiban, kifejezésében és tevékenységében is magáévá tette az amerikai szellemet. Szóval dolgozni tanul és adja Isten, hogy e tudását nálunk — idehaza — is minél kiadóbb mérvben érvényesíthesse.

A cikkirő az amerikai gazda-munkás működését és eszközeit ismerteti a következőkben:

Vasvillával bátran szedhető a kő azon táblákon, amelyekbe tengerit vetettek május közepén. Egy tábla

Szénarató gép.

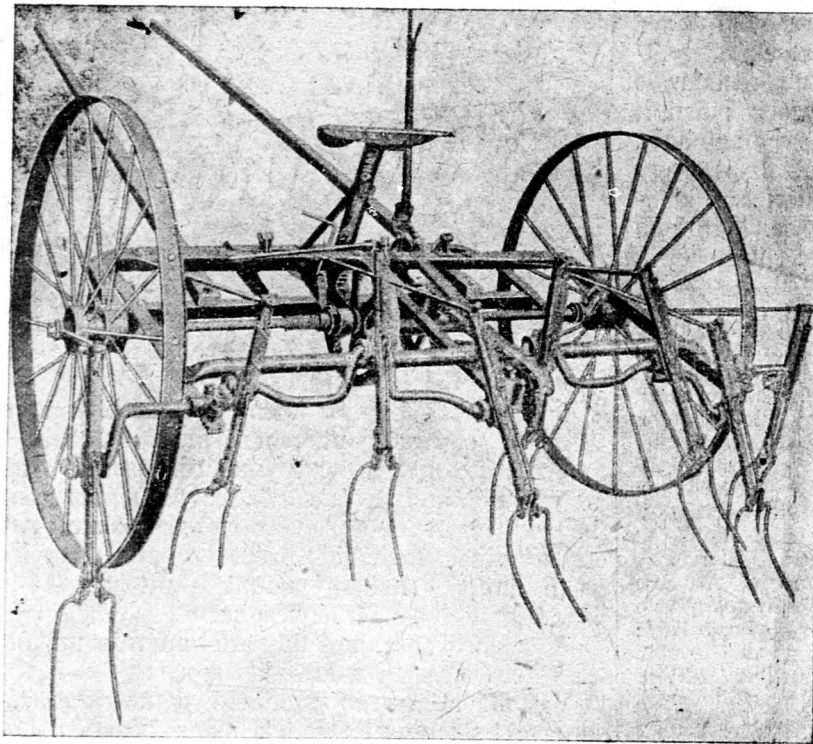
talaja feltűnően kövel borított. Szántás után szedték az olyan nagy köveket, amelyek kerítéskészítéshez megfelelők; a pár kilogramm súlyúakat azonban ki győzte volna összeszedni?

A vetést „Eureka 1.” géppel végezték, mely egyszerre két fészékbe tette le a magot s ugyanoda egyidejűleg műtrágyát is szórt. Főlegesen ismertetnem a gépet, mert hazánk több uradalmában használják a „tengerültetőgép”-et. Ezeknek lényege ugyanaz. Nem takart jól a gép a sok kő miatt s így kézi kapával kellett kapargálni egy kis földet a magra.

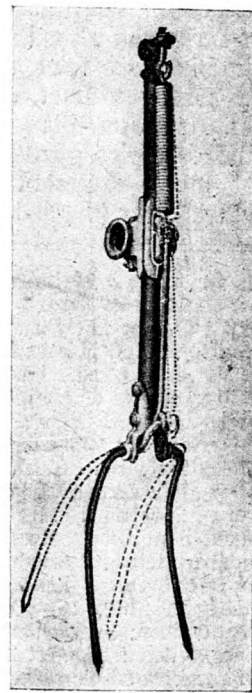
Csont- és ásványi foszfát volt az alkalmazott műtrágya, amelyet használat előtt egyenlő mennyiségben összekevertek. Ugyanezen műtrágyát adták a burgonya alá és a zab-védőnövényvel elvetett lóhere, komócsin, réti perje keverék alá.

keverék, pedig annak talaja is meglehetősen köves. (Vetés után esőt is kapott.) A tengeri és burgonya akkor még nem kelt ki, midőn eljöttem a farmról. Hiszem, hogy a műtrágya ellensúlyozza talajuk hátrányos voltát.

Most van a dandárja a széna munkájának itt New-York államban. (Jul. 16-án írom e sorokat.) Tejgazdaság a farmoknak zöme s a tehének részére a föld nagyobb része komócsin- vagy komócsin- és lóherekaszálónak van bevetve. Dolgoznak a kaszálógépek, azonban idejében elvégezni nem tudnák a munkát, ha egyidőben virágzana s így egyszerre kerülne kasza alá az egész terület. Könnyen segített ezen az amerikai ész. Ahol magnélküli narancsot oly mennyiségben produkálnak, hogy minden valamire való vendéglőben azt szolgálnak fel, ott csekélység a különböző időben virágzó növényfélések előállítására.

Szénaforgató gép.

Szénaforgató gép egy villája.

A burgonya csupán házi szükségletre szolgál, tehát nem nagy területen vetik. Eke után raktuk a barázdába s erre szórtak kézzel egy marék műtrágyát. Váltóeke dolgozott, tehát nagy bakhátak képződtek. Ültetés befejeztével keresztben boronáltak rugósífog boronával.

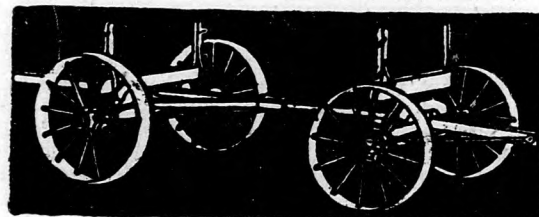
Vetőmagnak a nagy és közép gumókat válogattuk ki, csirájukat letörtük s úgy vagdaltuk szét, hogy 2—2 rügy volt minden darabon. Az esetleg közjük került kisebb gumókat hosszában kétfelé vágtuk. A felszeletelt burgonyát a napra kiterítettük s ott mintegy $\frac{1}{2}$ nap száradt.

A zab és fűkeverék elvetése 9 soros vetőgéppel történt; 1 ember, 2 ló dolgozott vele. A vetőláda 3 rekeszes: a műtrágya, védőnövény és fűkeverék részére. Hangsúlyozom: egy időben vetette el a zab-védőnövényt, a lóhere, komócsin és perje keverékét s a műtrágyát.

A vetőgépnél nincs kormánykereke és kormányzó szerkezete, amelynek segítségével zsinóregyenesen történne a vetés. A kocsi a vetőláda mögött halad, onnét hajtja a lovakat s a sor végén felemeli, illetve leereszti a vetőcsöveket. Forduláskor a gép a vetés szélén levő keréknyomon halad tovább.

Igen rövidesen szépen kikelt és nőtt a zab és fű-

Részes kaszások nincsenek itt, akiknek munkája legolcsóbbnak látszik. A cselédséget sem állítják bele a táblába, hogy naponként több deci pálinkát igyék, mint amennyi rendet egy sereg felvigyázószemély kurjongatására, káromkodására úgy-ahogy levágott. Kizárólag

Amerikai kocsi alapváza.

kaszálógépek dolgoznak még a hegyoldalokon is, azonban itt fogásonként halad a gép, hogy egyhuzamban hosszú utat ne tegyenek hegynek föl a lovak.

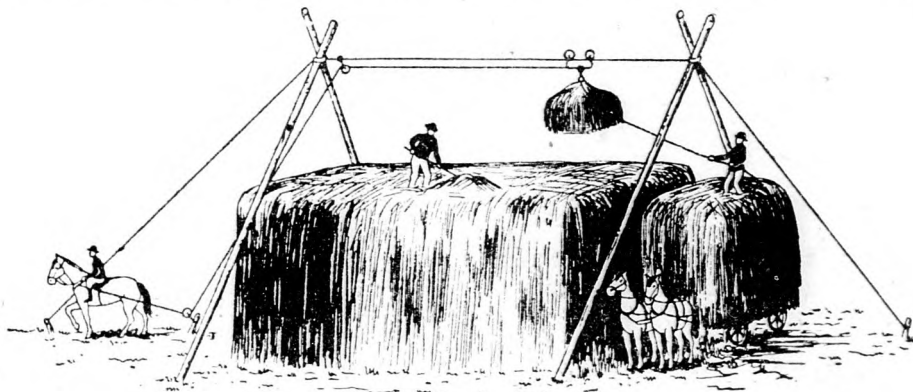
Midőn a renden megszikkadt a széna, akkor lógeréblével egy rendet a másikhoz visznek, azaz 2 rendből 1 lesz. A gereblye szerkezete, kezelése egyenlő az otthoniakéval, azonban sokkal szélesebb azoknál, mert

32 foga van, amelyek 12 cm. távol fekszenek egymástól s így 384 cm. annak munkaszelessége az eddig használt gereblyéknek átlagos 300 cm. szélességével szemben.

Hogyha kézi erővel akarják szekérre rakni a szénát, akkor az együvégereblyezett 2 rendet petrencékbe rakják a munkások; esetleg, ha vonult az, megforgatják s forgatás után azonnal petrencézik. Sik területen, ahol a szénarakógép dolgozhat, a már együvégereblyezett 2

„Nem anya szülte azt, aki kitalálta.“ Ez volt enyhe ítélete a hazai munkásnak arról a vaslapátról, amelynek szélessége 29, hossza 40 centiméteres s mélysége ennek megfelelően 10 cm., ugyan mi lenne, ha nálunk az uradalmak ilyet is beszereznének eszköztárukba?

Azt csak elgondolom, de már nem írom le, hogy mit mondana a béres, midőn kezébe nyomná azt a 4 ágú acélvillát, amelynek ágai 39 cm szélességben helyezkednek el s 47 cm. hosszúak; ráadásul a szélső 2

Szénakazal rakása Amerikában.

rend megszáradása után arra még 2 rendet gereblyéznek lóerővel (tehát 4 rend van együtt), hogy a gép munkaképessége jól kihasználtsék. A szénarakógépet a szekér hátuljához kapcsolják s azzal együtt halad az. Fontos szerepe van a széna munkájánál a forgató-

ágra vastag drótból 14 cm. magas, nyeregszerű, merőlegesen álló szerkezet van készítve, amelyet a villa nyeléhez szögezett erős drót támaszt meg hátulról.

Ennek méltó párja a favilla, 4 ága 46 cm. szélességben van elhelyezve, 62 cm. hosszúak és szintén el van látva nyeregszerű szerkezettel. Az ágak nem sugárrendszer szerint vannak elhelyezve, hogy a nyélnél lennének összefoglalva; egymással párhuzamosan vannak 2 lemezhez erősítve, amint az ábrából látható. A nyél 140 cm. hosszú és fogóval ellátott.

Szücs nem cifrázza ki annyira a „remek bundá“-t, amennyire kicifrázva emlegetnék uradalmi cselédeink az „ezit-azzát a gazdájának“, ha valamely uradalom megpróbálkozna ilyen fajta eszközökkel.

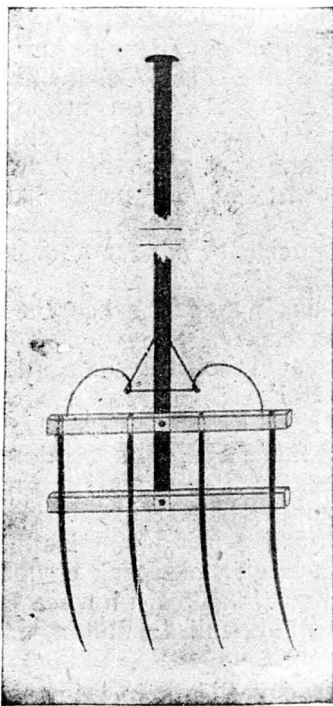
No igen, mert a hazai cselédségnek van szíve, melegen érző, lágy szíve! Az ujjászervezett és szervezetlen cucilizmus atyamestereinek búbájós fuvolaszavára lágyult meg annyira, hogy olvadozik, mihelyt csak szagát érzi a valódi dolognak.

Itt mi szépen dolgozunk ilyen eszközökkel, mikor a közönséges szerszámokkal csak piszmozás lenne a munka. Az amerikai munkás azonban nevet a cucilista varázsfuvolások nótáin. Az amerikai birtokos pedig nem sajnál beszerezni olyan eszközöket, amelyek bizonyos célra, munkára kiválóan alkalmasak, ha nem is használja azokat mindennap, mert nemcsak tudja, hogy a jó szerszám felemunka, hanem aszerint is cselekszik.

KÉRDÉSEK és FELELETEK.

Cselédmarha őriztetése. *Kérdés.* Köteles-e a gazda azon esetben, ha a cselédségnek marha- és sertéstartása van, a cselédmarhák, illetve sertések mellé pásztort állítani, illetve joga van-e ezen pásztor fizetését a cselédektől követelni?

Felelet. Tudunkkal általánosan követett régi uzus szerint a cselédek állítanak pásztort szegődményes jószágaik mellé s azt ők is fizetik. A cseléd törvény semmi olyan intézkedést nem tartalmaz, amely az őriztetés terhét és költségeit a gazdára hárítaná. Ha azonban a cselédmarhát a gazda őrizteti, úgy a pásztor fizetésének megtérítését a cselédektől csak akkor követelheti, ha velük szerződésileg így állapotott meg.

Favilla.

gépnek. Midőn eső közeledtét vélik s a renden fekvő széna szikkadt ugyan, de nem alkalmas a felgyűjtésre és behordásra, akkor a szénaforgatóval széthányják azt, hogy száradását siettessék. A gép a rendekkel keresztirányban halad s villáival széthányja a renden fekvő szénát. Nagyszerűen dolgozik.

Fenti képünkön bemutatjuk, hogy a szabad ég alatt kint a földön miképp rakják a szénakazlat Amerikában.

• MULATTATÓ •

A szökevény.

Irta: Floriche.

Lassan lecsúszott a hajó oldalán, görcsösen kapaszkodva a horgonyóriás vastag láncába. A lábait felhúzta maga alá, nehogy a guyeni vizekben hemzsegő cápák lekapják.

Aztán várta rettenetes félelmek között, hogy észreveszik-e a szökését?

Nem kellett soká várnia.

A hajón eldördült az ágyú, jelezve, hogy egy rab megszökött.

Hallotta mint bocsátják le egymásután a csolnakokat, melyeknek legénysége hivatva volt a szökevény után kutatni. És akkor már nem félt a cápáktól . . .

Lelke előtt nem lebegett más, mint a bagnóban kiállott rettenetes erkölcsi és testi szenvedések és nyomorúságok.

Leeresztette magát a vízbe, teljesen, hogy csak a feje látszott ki belőle, mint egy kis fekete pont a nagy éjszakában.

Inkább legyen a cápák martaléka, minthogy újra visszamenjen a kényszermunkába . . .

A kis csolnakok lámpái ott rajzottak körülötte, de őt nem találták meg. Lassanként elhalt a zsvivaj s ő magában elgondolta, hogy most a fedélzeten mint vesznek fel egy jegyzőkönyvet a 685. számú rab kimúlásáról, aki okvetlenül vagy a tengerbe fult, vagy a cápák áldozata lett . . .

Majd vakmerően elrugta magát a hajótól s erőteljes ütemekkel úszott a part felé.

Szerencsésen elért a partra. Ott önkényüleg elfoglalt egy üres halászbárkát. S mikor az éj félhomályában látta, mint indul meg a gályarabok nagy hajója, késével elvágta a bárka kötelét s a hullámok szabad játékára bízta azt.

A bárka lassan indult meg, de mihamar belekerült egy áramba, amely vitte egyenesen a sík tenger felé. Várta a hajnalt, hogy kibonthasson legalább egy vitorlát, amely minél gyorsabban vigye messze — messze *Guyen*-től.

De nem volt sem itala, sem étele. És napokig bolyongott a rengeteg vizen, az egyenlítő izzó hőségében étlen, szomjan.

Rettenetes akaratereje akkor sem hagyta el. Inkább akart éhen veszni el, minthogy vissza kerüljön újra a bagnóba . . .

*

A La force hadihajó árbocmatróza jelezte, hogy alig néhány csomónyira a hajótól egy elszabadult halászbárkát lát.

A kapitány, Amaury Viktor gróf, rögtön kiküldött egy mentőcsolnakot, megtudni, nem valami hajótöröttet lelnek-e azon.

A matrózok a bárkában csak egy eszméletlenül fekvő férfit leltek.

Felvitték a hajóra.

Az orvos konstataulta, hogy az ember él, de rendkívül ki van merülve az éhség miatt.

A kapitány is megnézte. S a mint meglátta az eszméletlen ember arcát, ő maga is holthaltvány lett.

— Vigyék ez embert az én kabinomba s jelentsék ha eszméletre tér.

Bizony dolgot adott az orvosoknak, míg lábra állították az állítólagos hajótöröttet. De végre sikerült s néhány korty leves és pár pohár konyak elfogyasztása után jelenthették a parancsnoknak, hogy a férfi immár elég erős arra, hogy a kapitány kihallgathassa.

Amaury gróf sietett felkeresni a megmentettet:

— Vicomte de Fleurchamps, megismer engem? — szólt kemény hangon a hajótöröthöz, aki végtelen sápadtan, nagyon összetörve, nagyon szenvedő arccal ült a kapitány íróasztala előtt.

A parancsnok szavaira felemelte fáradt fejét s aztán egész testében megreszketett:

— Megismeri még annak az embernek fivérét, akit méltatlanul meggyilkolt? . . .

Fleurchamps remegve, fehér arccal állt fel:

— Megismerem! Tudom, hogy nem számíthatok kegyelemre, most teljesen a hatalmába kerültem. De rimánkodva kérem, ha Istent ismer, ne szolgáltasson ki, dobasson a tengerbe, vagy lövessen le, mint egy kutyát . . .

— Allons donc! Én! megöletni Önt? Én nem vagyok gyilkos! Csak szépen visszaküldöm a bagnóba, a honnan elszökött.

A Fleurchamps térdei megrogytak, kezeit rimánkodva kulcsolta össze:

— Nem! Nem! Mindent, a legkínosabb halált, csak ne újra azt a képtelenül elviselhetetlen büntetést!

A parancsnok folyton gúnyos mosolylyal nézte a vergődő embert:

— Fél a megérdemelt szenvedéstől? Mit szóljon akkor a nővérem, akit a bátyja meggyilkolása az örületbe kergetetett s az édesanyám, akinek az életét örök gyászba borította?

— Az én helyemben Ön sem tett volna mást. S a gróf csak ép oly gyilkos lett volna mint én, ha ugyan az én bűnömöt gyilkosságnak lehet minősíteni. Az esküdszék előtt én nem védtem magam, de hogy az esküdtek, maga a közvádoló is érezték, hogy nem lehetek nagyon bűnös, azt bizonyítja a tény, hogy nem küldtek a verpadra . . . Oh, pedig bár odaküldöttek volna! Oh hányszor gondoltam irigykedve azokra, kik pillanat alatt levezeklették minden földi szenvedésüket a nyaktiló kése alatt.

A parancsnok már szelidebb hangon beszélt:

— Sokat szenvedett?

— Mondhatatlanul sokat testileg, de még többet lelkileg! És miért? . . .

— És miért?

— Mert megöltem a legjobb barátomat, azért, akit az életben a legjobban szerettem! A gróf tudja, hogy csaknem minden iskolánkat együtt végeztük Gaston fivérével. Szerettük egymást, mint Harmodius és Aristogiton. Egy-két évre elszakadtunk egymástól. Ő hivatása levitte a francia Indiákba, a hova a tengeri rablókat ment hadtestével kiirtani. Én itthon maradtam, mert idekötött a szívem.

A társaságban egy édes szép leánynyal találkoztam. Ő volt és ő marad az én egyetlen szerelmem.

Rangra, vagyonra, születésre nézve, mintha csak teremtvé lettünk volna egymásnak. A társaságban sűrűn találkoztunk egymással és a bálokban, ünnepélyeken, estélyeken és a nagy ebédeken volt elég időnk és alkalmunk megérteni és megérzeni, hogy a lelkeink rokonok s hogy azokat a végzet is egymásnak szánta. Egy estélyen a kezembe ejtette rózsás körmű kicsi kacsóját.

Egy maroknyi kézszorítás volt az eljegyzésünk. Amíg nemsokára követett az esküvő, hiszen nem volt közöttünk semmi akadály, úgy az ő, mint az én családom

örömrában úszott, e szerelemből fakadt szövetség felett. Boldog Isten! Ha most visszagondolok, a szívem érzem meghasadni az én elvesztett paradicsomom után.

Micsoda mérhetetlen, boldog élet volt az.

Fejünk felett folyton verőfényes, kacagó volt az égbolt, amire nem szállt semmi felhő. S hogy még kacagóbb, derűsebb legyen az, közénk száll egy kicsi angyal rózsás arca.

Bájos volt, mint az édesanyja s ő általa mi még csak jobban tudtuk szeretni egymást s aztán egyszerre mint a villámcsapás szétdúlta paradicsomunkat, összetörte minden boldogságunkat egy démon, aki az én legjobb barátom — Gastonnak az ábrázatját vette magára.

Mert lehetetlen, hogy Gaston maga követhette volna el a rémítő bűnt, amit ellenünk elkövetett, ha nem a sátán szállotta volna meg.

szerencsétlenség előbb beütött, semhogy azt elhárítani tudtam volna...

Egy délután a szolgálatomból a rendesnél hamarabb időben jöttem haza. A szalón ajtajában szokatlan zaj, zokogás hangja ütötte meg fületem.

Riadva ugrottam be.

Lucile ott állt a terem közepén rendetlen öltözetben, szétdúlt hajjal, görcsös zokogással szorítva kezét ajkaira, míg Gaston hasonlóképpen nagyon rendetlen öltözetben térdelt előtte.

Mikor Lucile jelenlételemet észrevette, kétségbeesve rohant felém, szólanul, de arcán a mérhetlen undor kifejezésével mutatott Gaston felé... Én rögtön megértettem a helyzetet...

A nyomorult meggyalázta a feleségemet... És én lelöttem őt...

Tanulónők méhészeti gyakorlata Swanleyben (Anglia).

Hazajött Tonkingból. Első útja is hozzám vezetett, hiszen folytonos levelezésben lévén, jól tudta címemet. Én végtelen örömmel fogadtam a réglátott jóbarátot, siettem bemutatni Lucilének, a feleségemnek, akinek már annyiszor és annyit beszéltem Gastonról, mint a legjobb barátomról.

Természetes, hogy az asszony is szívesen fogadta.

Attól fogva mindennapos lett nálunk.

Az asztalunkon folyton ott volt az ő terítéke is. És éltünk nyugodtan, boldogan, mint ezelőtt.

Egyszerre észrevettem, hogy Lucile csodálatos ellen-szenvet tanúsít Gaston iránt. Többször kérdeztem, mi ennek az oka, hiszen Gaston folyton a legnagyobb előzékenységgel viseltetik iránta. Lucilének egyetlen válasza az volt:

— Én félek ez embertől!

Aztán kezdett világosság gyúlni az elmémbe.

Néha-néha rajta kaptam Gastont, amint vágyó, epedő szemekkel csügg a Lucile bájos alakján.

Kezdtém sejteni, hogy bizonynyal szerelmi vallomással ostromolta. Sok időm nem volt a töprengésre. A

E szavak után Fleurchamps kezébe takarta arcát és zokogott.

Amaury gróf szomorúan, sápadtan nézte a sokat kínzott, nagyon meggyötört embert. S aztán soká tűnődve járt fel s alá kabinjában, végre odalépett önkéntelen vendége elé s kezét nyujtá:

— Én értem önt, s annál inkább feloldom, mert a helyén én is úgy cselekedtem volna. Nyugodjék meg, én nem fogom kiszolgáltatni. Én tengerész és független parancsnok vagyok hajómnak, tudom mível tartozom a tisztü becsületnek, s kötelességemet nem tévesztem össze a rendőrével.

Ön mint hajótörött került a hajómra, semmi közöm, hogy honnan jön s ha kívánja ott teszem partra, ahol akarja. Holnapután Liverpoolban leszünk, Angliában — menten lesz minden üldözéstől, akár ott kiszállni?...

...Fleurchamps némán szorította meg a parancsnok kezét, és csak hálás tekintete beszélt forró köszönetéről...

Negyedfélszázéves főiskola.

(Emlékezés a soproni ev. lyceum 350 éves fennállására.)

A soproni ev. lyceum fennállásának negyedfélszázados évfordulóját nagy ünnepséggel ülte meg a múlt évben, amelyen nemcsak a soproni evangélikus egyház, hanem Sopron városa, az egész vármegye és országos tudományos intézeteink is résztvettek, úgy hogy az ünnepély országos jellegű volt. Az iskola 350 éves fennállásának nagyobb keretekben való ünneplése méltó elismerése volt azon nemes törekvéseknek, amelyekkel a soproni főiskola negyedfélszázadon keresztül tett megbecsülhetetlen szolgálatokat hazánk kulturájának.

Nyugat-Magyarország közmívelődési gócpontja már a legrégebbi középkorban is Sopron városa volt melynek akkor még tisztán németajkú lakossága szívesen hódolt a tudományoknak és művészeteknek. A protestantizmus előszele alig érintette még Magyarországot, a nyomában fakadó tudományos föllendülés hatása

akadt tanítványa. Csak huszonnégy év múlva, 1606-ban nyithatták meg iskolájukat — kedvezőbbé válván a körülmények — a protestánsok, ettől kezdve azonban hatalmas arányú fejlődésnek indult. 1682-ben már nem városi iskola többé, hanem a soproni evangélikus egyházközség által fenntartott iskola, amelyért — az egyházközség dicséretére legyen mondva — semmiféle áldozattól sem riadtak vissza. Fejlesztették, növelték, míg theologiai fakultást is kapcsolhatták hozzá, amelylyel főiskolai színvonalra emelkedett az iskola. Innen indultak pályájukra az ifjú lelkészek, akik közül egyik legnagyobb irodalmi férfiünk, Kiss János ev. szuperintendens is gyűjtögette a tudomány alaptőkét.

Fejlődése tetőpontját az iskola a XVIII. század végén és a XIX. század elején érte el. E korszak irodalmi fellendülése nem maradt hatástalanul az iskola tanulóifjúságára sem. A tudományok művelése tartozott akkor a tanulóifjúság legfőbb törekvései közé, versenyeztek abban, ki mutathat fényesebb előmenetelt tanul-

Gazdák a parádi gyűlésen.

máris kifejezésre jutott abban, hogy 1577. év őszén a városi polgárság nagyobbszerű iskolát épített, amelybe honi tanerők híján a legkiválóbb tanárokat hívták meg Németországból. Nusser, Hartmann, Zeitvogel, Schremmel tanítottak ez időben a soproni négyosztályú iskolában, amelynek látogatottsága tanúskodik nemcsak arról, hogy tényleg kiválóan elismert tanerők oktattak benne, hanem arról is, hogy Sopron városa és vidéke mennyire érett volt szellemileg e korban. Ugyanezen időben a németnyelvű protestáns iskola mellett egy magyar iskola is működött, de kevesebb tanulóifjúsággal és kevésbé jó tanerővel, amiért is a magyarajkú polgárok is szívesen küldték gyermekeiket a német tannyelvű evangélikus iskolába, sőt Ausztriából is felkeresték egyesek.

1584-ben súlyos csapás érte a szépen fejlődő iskolát. Rudolf osztrák császár Draskovich győri püspök sugalmazására bezáratta az iskolát és r. kath. tanítót rendelt a városba. A protestánsok gyermekeiket vidéki iskolákba küldték, úgy hogy a r. kath. tanítónak nem igen

mányaiban, önképzésében. Könnyelmű életmódra nem volt még akkor annyira fogékony az ifjúság lelke, szabad idejét is, tudományos művelődésnek szentelte. Ily körülmények közt alakult meg a lyceum kebelében 1790-ben Kiss János, későbbi evangélikus főfelügyelő kezdeményezésére a „Soproni magyar társaság“.

A tulajdonképpen önképző körnek alakult társaság hovatovább oly magas színvonalra emelkedett, hogy annak hatása nem maradhatott meg csupán az iskola falai közt, kiterjedt az az egész városra, vármegyére, sőt sugaraiból juttatott az egész országnak. Sopron város magyarosodásának alapját a lyceumi ifjúság által alakított magyar társaság vetette meg és ezért annál nagyobb elismeréssel adózhatunk az ifjúság nemes törekvésének. Az iskola tannyelve ekkor nagyrészt latin volt, a város polgársága németnyelvű, csupán a főiskola ifjúsága volt magyar és ezt a magyarságát terjeszteni is akarta. Evente rendezett a társaság örömmünnepeket, amelyeken az ifjak saját irodalmi munkásságukat mutatták be az irodalom pártolójának, a nagy-

közönségnek. Ez örömnepen nemcsak a város polgársága, hanem a vidék színe-java gyűlt össze, sőt az ország távolabbi részéről is nem egy főúr kereste föl ez ünnepeket. Festetich György gróf, Széchenyi Ferenc, Lajos és István grófok, a vidéki nemesség, az irodalom pártolói, többek közt Berzsenyi Dániel is örömet vettek részt ez ünnepeken. Néha rögtönöztek is ily ünnepet, ha megtudták, hogy az irodalom egy nevesebb, lelkes pártfogója tartózkodik a városban.

Megbecsülhetetlen szolgálatot tett e társaság a magyarosodásnak nyugati határszélünkön, a németiség tözsomszedságában. Hírlapokat járattva, azokat kikölcsönözték a városbelieknek, ezzel is a magyarosodásnak téve szolgálatot. A társaság jobb dolgozataiból gyűjteményt is készített, amelyeket kinyomatva bocsátotta a nyilvánosság elé, 1840-ben nagy ünnepség keretében ülte meg a társaság félszázados fennállásának örömnepét. A mint az ez alkalomra készült meghívó és ünnepi tárgysorozatból kitűnik, Pákh Albert is tagja volt a társaságnak és ő tartotta ez alkalommal az emlékbeszédet a társaság félszázados működéséről. A társaságnak Petőfi Sándorra is volt hatása, a ki soproni katonáskodása alatt sűrűen érintkezett a diákokkal, könyveket kölcsönzött ki könyvtárából és lehet, hogy viszont ő is szellemével befolyt a társaság működésére.

(Folyt. köv.)

KÉPEINKHEZ.

Tanulónők méhészeti gyakorlata. Angolországban a nők rendes foglalkozásai közé tartozik a méhészkedés, amely jövedelmező foglalkozási ág. Mai képünk az angol tanulónők méhészeti gyakorlatát mutatja be.

Gazdák a parádi gyűlésen. A Magyar Gazdaszövetség népes közgyűlést tartott a múlt nyáron Parád fürdőhelyen. A gyűlésen sok kisgazda vett részt családostól együtt. Felnőttek, férfiak, asszonyok és gyerme-

kek egyaránt nagy figyelemmel hallgatták az ott elhangzott beszédeket és sok megszívlelésre méltó tanácsot.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908 november 17.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahús 1'20—1'40 K., helybeli borjúhús 1'24—1'32 K., sertéshús 1'20—1'28 K., szalonna füstölt 1'44—1'48 K., szalonna, olvasztani való 1'38—1'40 K., háj 1'40—1'44 K., sertésszir 1'44—1'48 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'30—1'60 K., hazai sonka 1'80—2— K. szalámi 3'20—3'60 K.

Baromfi-félék: ———— K., rántani való csirke 1'20—2— K., sütni való csirke 2'20—2'40 K., kacsza, hizott 4'—5— K., lud, hizott 10'—14— K., pulyka, hizott 5'—7— K. páronkint. Vágott hizott liba 1'24—1'36 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1'20—1'30 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 25'—26'30 K. Rozs 20'60 K-tól 21'10 K-ig. Árpa 15'80 K-tól — K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 16'55—17'10 K. Tengeri 14'40—14'50 K. **Teavaj:** (centrifugált) 2'20—2'50 K., főzővaj 1'70—1'80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 18—20 fillér.

Tojás: bácskai 115'— K., erdélyi apróbb áru ——— K. ládánként (1440 drb). Apadt ——— K., meszes ——— K.

Zöldsejfélek: Burgonya (vagonárú) sárga 6'80—7'20 K., rózsas új 7'20—7'60 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	
K.	37'40	36'80	36'20	35'60	32'80	34'—	33'10	30'40	—

Takarmányvásár. Réti széna 7'50—10'80, muhar 9'40—11'60, zsup-szalma 7'—7'20, alomszalma 5'60—6'— K.

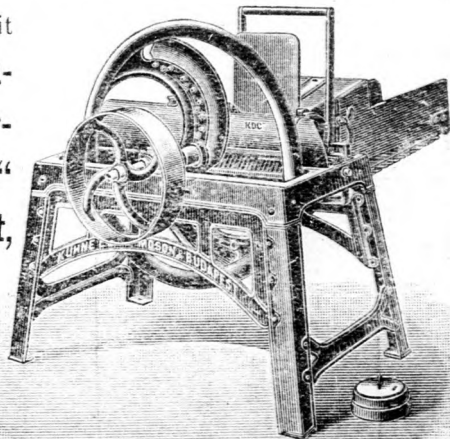
A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
zsitvabesenyői Rubinek Gyula,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

„KÜHNE” MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállit szecs-kavágó gépeket, répa-vágókat, darálókat, takarmány-füllesztőket, „Tornadó” kukoriczaszár-tépőket, morzsolókat, tejgazda-

sági felszereléseket, teljes takarmánykamra-berendezéseket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: Debreczen, Temesvár.

Érvényes 1908. október 1-től.

A m. kir. államvasutak téli menetrendje.

Érvényes 1908. október 1-től.

Budapest ny. p. u. — Párkány-Nána.

Allomások	Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.	
	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	
Budapest ny. p. u. ind.	5:35	6:00	6:49	7:09	8:00	9:35	11:25	12:15	12:25	11:10	2:15	3:25	6:50	7:15	8:10	
Rákospalota-Ujpest	5:51	6:17	7:01	7:21	8:12	9:47	11:37	12:27	12:37	11:16	2:31	3:41	7:06	7:31	8:26	
Dunakeszi-Alag	érk.	6:08	6:39	érk.	8:29	9:48	érk.	12:33	1:03	érk.	2:57	4:07	6:47	7:43	8:38	
Göd	---	6:17	6:39	---	8:38	9:58	---	12:42	1:12	---	3:06	4:16	6:56	7:52	8:47	
Vác	---	6:37	érk.	---	8:58	10:12	---	1:24	1:54	---	3:24	4:34	7:14	8:10	9:05	
Nagymaros-Visegrád	---	7:02	---	7:50	10:38	11:52	---	1:57	2:27	---	3:57	5:07	7:47	8:43	9:38	
Nagymaros	---	7:10	---	8:10	10:48	12:02	---	2:05	2:35	---	4:05	5:15	7:55	8:51	9:46	
Esztergom-csavargózás*	---	7:38	---	8:30	11:11	12:25	---	2:33	3:03	---	4:33	5:43	8:23	9:19	10:14	
Párkány-Nána	---	7:50	---	8:20	11:25	12:40	---	2:45	3:15	---	4:45	5:55	8:35	9:31	10:26	

Párkány-Nána—Budapest ny. p. u.

Allomások	Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.	
	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	
Párkány-Nána ind.	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
Esztergom-csavargózás*	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
Nagymaros	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
Nagymaros-Visegrád	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
Göd	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
Dunakeszi-Alag	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
Rákospalota-Ujpest	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
Budapest ny. p. u. érk.	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	

* (Kovácsok) — Ezen személyvonatoknál az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek. Nagymaros-Visegrád és Esztergom csavargózás megállóhelyeken a Dunán való átkelését, a hajózást tartama alatt, csavargózások közzétek.

Budapest keleti p. u. — Bicske.

Allomások	Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.	
	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	
Budapest keleti p. u. ind.	6:35	7:00	7:35	8:20	9:20	11:55	12:30	14:00	2:05	3:25	4:10	5:15	6:55	7:10	8:20	
Budapest-Kelenföld érk.	6:47	7:17	7:42	8:40	9:36	12:16	12:47	1:56	2:21	3:54	4:28	5:31	7:15	7:32	8:41	
Budapest-Kelenföld ind.	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
Bicske	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	

Bicske—Budapest keleti p. u.

Allomások	Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.	
	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	
Bicske ind.	4:44	5:08	---	5:51	---	6:37	---	7:48	9:24	---	11:40	---	1:16	2:50	6:03	
Budapest-Kelenföld érk.	5:56	6:08	---	6:52	---	7:38	---	8:51	9:58	---	12:51	---	1:54	3:51	6:47	
Budapest-Kelenföld ind.	5:48	6:05	---	7:02	---	7:40	---	8:55	10:00	---	12:32	---	1:55	3:58	6:11	
Budapest keleti p. u. érk.	6:10	6:25	---	7:25	---	8:00	---	9:20	10:15	---	12:50	---	2:10	4:15	7:05	

* — Ezen személyvonatoknál az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukciókra

melyek a jövő év folyamán két sorozatban, nevezetesen **július** és **október** hónapokban tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Duna-parti teherpályaudvar“ címzett gyapjúküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
 Nádor-utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legelőszöbben sokszorosíthatnak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítási alap:	Alapvált 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.370.740. — kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349. — kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.28 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle mértékek szerint.
Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegtől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzletfelelősege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Legjobb és legelőszöbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivélségi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, V., Lipót-körút 7. sz.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor

Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. Egy doboz ára 70 fillér.

Főbb mint 50 éve használatban van a legtöbb istállóban étvágyhiány, rossz emésztés gyógyítására, a tej javítására és a tejelékenység fokozására.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor
csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12. és Andrássy-út 26. szá. u.

**ALFA-SEPARATOR
RÉSZV.-TÁRSASÁG**

BUDAPESTEN, VI., LOMB-UTCA 11. SZÁM.

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legelőszöbb fölőzőgépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.